

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Երաժշտություն

(առարկա)

Թեմա՝ «Երաժշտություն» առարկայի դասավանդման նպատակն ու խնդիրները

Կազմեց՝ Մարինե Հակոբյանը

(անուն ազգանուն)

Թիվ 3 հատուկ կրթահամալիր

(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝ Միլենա Մինասյան

Կապանի N2 ավագ դպրոց ՊՈԱԿ

(վերապատրաստող կազմակերպության անվանումը)

Կապան

Բովանդակություն

1. Գրական ակնարկ ----- 2
2. Ներածություն ----- 3
3. Երաժշտություն առարկայի հիմնական նպատակներն ու խնդիրները---
----- 4-7
4. Ներառական կրթության կազմակերպման առանձնահատկությունները
Երաժշտության դասաժամին----- 8 -10
5. Եզրակացություն----- 14
6. Օգտագործված գրականության ցանկ----- 15

Գրական ակնարկ

Music բառը ծագում է հունարենից[1] μουσική(mousike; «մուսաների արվեստ»): Հունական դիցաբանության մեջ ինը Մուսաները դիցուհիներ էին, որոնք հովանավորում էին գրականությունը, գիտությունը և արվեստները: Նրանք մարմնավորում էին գիտելիքի աղբյուրը պոեզիայում, երգերի խոսքերում, հունական մշակույթի մեջ՝ առասպելներում: Համաձայն Առցանց Ծագումնաբանական Բառարանի, «music» տերմինը ծագել է 13-րդ դարի կեսին, Հին Ֆրանսերենի «musique» և Լատիներեն musica, գերմաներեն Musik, հոլանդերեն muziek, իսպաներեն musica, իտալերեն musica, Հին դասական գերմաներեն mosica բառից: Դասական հունարենում «musik»-ը բնորոշում է ամեն տեսակի արվեստը, որտեղ Մուսաները «նախագահել են» իրենց ներկայությամբ, բայց հատկապես երաժշտությունը և պոեզիան[2]:

<<Ոչ մի այլ միջոց չի կարող ավելի լավ և ավելի արդյունավետ խրախուսել կրթությանը և լուսավորությանը, քան գեղեցիկ արվեստները՝ պոեզան, երաժշտությունը և գեղանկարչությունը>>:

Խ. Աբովյան

Ներածություն

Երաժշտությունը մարդու մտավոր և հոգևոր ներուժի բացահայտումն է, մարդկային լավագույն հատկանիշների ձևավորումը, ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը:

Երաժշտության կարևորագույն առանձնահատկությունն այն է, որ այն մարդու զգայարանների վրա թողնում է անմիջական և ուժեղ ազդեցություն: Ահա թե ինչպես է արտահայտվել երաժշտության ազդեցության մասին մեծ **Կոմիտասը**. «Մեկ հասկացված, անկեղծ ձայն հազար ճառ կարժե, որովհետև ճառը պետք է մարսե հասարակությունը, որ կարենա անկե սնունդ առնել, ինչ-որ ժամանակներու գործ է: Իսկ ձայնը վայրկյանին մեջ կթափանցե մարդու կուրծքեն ներս և այնտեղ կհիմնե զգացման և մտքի վառարան»:

Երաժշտությունը, որպես ուսումնական առարկա, կարևոր դեր ունի երեխայի՝ իբրև մարդ անհատի ձևավորման և զարգացման վրա տարբեր՝ գաղափարական, կամային, մտավոր, ստեղծագործական, բարոյական, գեղագիտական, հուզական որակներով: Երաժշտական կրթությունը ուսումնական գործընթաց է, որն ուղղված է այն կարողունակությունների ձևավորմանը, որոնց միջոցով զարգանում է ակտիվ, անհատական մոտիվացիայով սովորող, որը ընդունակ է ինքնակրթվել և ամբողջ կյանքում պահպանել հետաքրքրությունը բարձրակարգ երաժշտության նկատմամբ: Այն նպաստում է սովորողի մտահորիզոնի ընդլայնմանը, երևակայության, ստեղծագործական և վերլուծական մտածողության զարգացմանը, գեղագիտական և բարոյական չափանիշների, հայրենասիրական և մարդասիրական զգացումների ձևավորմանը, ինչպես նաև կյանքի, շրջապատող աշխարհի նկատմամբ ստեղծագործական վերաբերմունքի դրսևորմանը:

«Երաժշտություն» առարկայի հիմնական

նպատակներն ու խնդիրները

Տարրական դպրոց

- * Դաստիարակել հետաքրքրություն, սեր և հուզազգացմունքային վերաբերմունք դեպի երաժշտությունը:
- * Ձևավորել և զարգացնել երաժշտական ճաշակ և երաժշտության հետ հաղորդակցվելու պահանջ:
- * Բացահայտել և զարգացնել սովորողների երաժշտական ընդունակությունները, երգչային ձայնը, կատարողական, ունկնդրման, մեկնաբանման և սեփական կարծիք հայտնելու հմտությունները, երևակայությունը և ստեղծագործական պատկերացումները:
- * Սովորողի երաժշտական դաստիարակության հիմքում դնել ազգային, նաև համաշխարհային երաժշտությունը:
- * Արժևորել երաժշտությունը և երաժշտական գործունեությունը, որպես մարդու հոգեկան հարստացման, մշակույթի և կյանքի աղբյուր:

Միջին դպրոց

- Դաստիարակել հոգևոր և բարոյագեղագիտական բարձր արժեքներով օժտված մարդ, երաժշտության գիտակից և ակտիվ ունկնդիր:
- * Ձևավորել և ուղղորդել սովորողներին դեպի արդյունավետ երաժշտաստեղծագործական գործունեություն՝ ունկնդրում, երգեցողություն, երաժշտառիթմական շարժում, իմպրովիզացիա և այլն:
  - * Երաժշտական գործունեություն իրականացնել գործնականորեն կիրառելով ձեռք բերված երաժշտատեսական գիտելիքները և հմտությունները:
  - * Դաստիարակել աշխարհի նկատմամբ գեղագիտական վերաբերմունք, երաժշտական տեղեկատվության նկատմամբ՝ քննադատական վերաբերմունք:
  - * Ձևավորել և զարգացնել տրամաբանական, ստեղծագործական, կերպարային և ասոցիատիվ մտածողությունը, վերլուծական հմտությունները:
  - * Ձևավորել և զարգացնել ազգային երաժշտության գիտակ, ազգային ավանդույթները կրող, պահպանող ու սերունդներին փոխանցող սովորող:
  - * Ընդլայնել սովորողների երաժշտական և ընդհանուր մտահորիզոնը՝ շարունակել դաստիարակել երաժշտական ճաշակ, զարգացնել կայուն հետաքրքրություն այլ ժողովուրդների, դասական և ժամանակակից երաժշտության ժառանգության հանդեպ, արժևորել մշակութային բազմազանությունը:

* Շարունակել զարգացնել կայուն հետաքրքրություն դեպի ճանաչողական գործունեությունը, զարգացնել երեխաների երաժշտական ընդունակությունները, և կատարողական հմտությունները՝ հենվելով նրանց հետաքրքրությունների և հակումների վրա:

* Շարունակել զարգացնել քննական մտածողությունը, սեփական հիմնավորված դիրքորոշումը արտահատելու, մյուսների կարծիքը լսելու, հարգելու, պատճառահետևանքային կապերը վերլուծելու և որոշումներ կայացնելու հմտությունը:

* Դաստիարակել հատուկ վերաբերմունք և հետաքրքրություն մշակութային օջախների գործունեության նկատմամբ, դրսևորել պատշաճ վարքագիծ, համապատասխան պահվածք,

երաժշտություն ունկնդրելու մշակույթ:

* Ապահովել շարունակական կրթության և երաժշտության հետ հաղորդակցվելու հնարավորությունները բոլոր սովորողների համար:

Առաջարկվող գործունեության ձևերը

Վերոնշյալ նպատակների իրականացումը տեղի է ունենում երաժշտության դասավանդման ընթացքում ուսումնական գործունեության տարբեր ձևերի միջոցով: Երաժշտական ուսումնական գործունեության ձևերը դասաժամին կամ դրանից դուրս սովորողի կողմից կատարվող գեղարվեստական գործունեությունն է՝ երաժշտությամբ ինքնաարտահայտվելու միջոց: Երաժշտության մեկ դասաժամի ընթացքում իրականացվում է ուսումնական գործունեության մի քանի ձևեր:

Սովորողների երաժշտական գործունեության բոլոր տեսակի աշխատանքների հիմքում երաժշտության ակտիվ ընկալումն է, երաժշտություն լսելու և նրա մասին մտորելու կարողության զարգացումը: Եթե տարրական դպրոցի սովորողի մոտ ուժեղ է երաժշտության ընկալման զգայական, հուզական կողմը (նա նկարագրում է միայն իր զգացողությունները և տպավորությունները), ապա միջին դպրոցում զգայականին ավելանում է նաև գիտակցականը: Ջգայական, պատկերային մտածողությունից սովորողն անցնում է իմացական հասկացություններին, որոնք կազմավորում են երաժշտական մտքի խորությունը, գիտակցությունը, ձևավորում ու զարգացնում են երեխայի ստեղծագործական երևակայությունը:

Երաժշտություն առարկայի առաջարկվող գործունեության ձևերն են.

* երաժշտական ստեղծագործության ունկնդրում և երաժշտության պատմություն,

* երգերի անհատական և խմբային կատարում,

*երաժշտառիթմական և պարային շարժում

*անհատական ստեղծագործում կամ իմպրովիզացիա (շարժումային և երգային, հանպատրաստից հորինում),

* ուսումնական էքսկուրսիաներ՝ թանգարաններ, համերգասրահներ և այլ մշակութային

օջախներ:

Երաժշտության ունկնդրում և երաժշտության պատմություն. Երաժշտության ունկնդրումը և ընկալումը բարդ գործընթաց է, որովհետև այն կախված է յուրաքանչյուր անհատի ներքին զգացողությունից, որը բացահայտելը, ձևավորելը և զարգացնելը բավականին դժվար է: Այն զարգացնում է ունկնդրելու կարողությունը, ուշադրությունը, վերլուծական ընդունակությունները և համեմատելու կարողությունը: Երաժշտության ունկնդրման միջոցով սովորողը ծանոթանում է նաև երաժշտության պատմությանը, ուսումնասիրում է ունկնդրվող ստեղծագործության ստեղծման պատմական ժամանակաշրջանը, կոմպոզիտորի ստեղծագործական գործունեության առանձնահատկությունները և այլն: Սովորողը հասկանում է, որ ունկնդրել չի նշանակում միայն լսել, պետք է ներկայացնել, մեկնաբանել, վերլուծել, երաժշտությունից ստացած տպավորությունները, դրսևորել հուզական արձագանք, ինքնուրույն կարծիք հայտնել, մենակ կամ խմբով ներկայացնել ուսումնասիրություններ, հետազոտական կամ նախագծային աշխատանքներ և այլն:

Անհատական և խմբային երգեցողությունը երեխաների ամենասիրելի գործունեության տեսակն է, որի ընթացքում զարգանում է նրա լսողությունը, ռիթմի ու լադի զգացողությունը: Երգեցողությունից է երեխան ստանում իր առաջին երաժշտական տպավորություններն ու զգայական ընկալումը: Սկսած առաջին դասերից՝ պետք է սովորեցնել երեխաներին ճիշտ երգեցողության կանոնները՝ ձայնի դրվածք, շնչառություն, բառերի հստակ արտասանություն, մաքուր ինտոնացիա և այլն: Խմբային երգեցողության միջոցով ձևավորվում և զարգանում է սովորողների երգչային ձայնաձավալը, ճիշտ շնչառությունը, ձայնակազմությունը, առողջանությունը, մաքուր ինտոնացիայով միաձայն (ունիսոն) և երկձայն երգելու կարողությունը, անսամբլային զգացողությունը, որը հիմքեր է նախապատրաստում հետագայում խմբերգային երգեցողության համար: Խմբային երգեցողությունը զարգացնում է նաև մի շարք բարոյական արժեքներ՝ բարություն, ընկերասիրություն, հանդուրժողականություն, միասնականություն, մեկը մյուսին լսելու, սեփական պարտականությունների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունք դրսևորելու կարողությունը: Տարրական դպրոցում սովորողները ծանոթանում են նաև ձեռքի նշաններով երգեցողությանը. այն զարգացնում է սովորողների երաժշտալսողական պատկերացումները: Ձեռքի նշանները

նախապատրաստում են նաև միաձայնությունից անցումը բազմաձայն երգեցողությանը:

Երաժշտական գործունեության մյուս ձևը **երաժշտառիթմական և պարային շարժումն** է, որը նպաստում է սովորողների հոգևոր և ֆիզիկական ուժերի ներդաշնակ զարգացմանը, ժամանակի և տարածության մեջ ճիշտ կողմնորոշվելու ունակությանը: Գործունեության այս ձևի ընթացքում սովորողը կատարում է ունկնդրվող կամ կատարվող ստեղծագործությունների ռիթմական նվագակցություններ, սովորում և կատարում է պարային տարրեր, շարժումներ, կամ ամբողջական պարեր:

Երեխաների սիրած գործունեության տեսակներից է **խաղը**, մասնավորապես՝ երաժշտական շարժախաղերը, որոնք կարևոր դեր են կատարում կրտսեր դպրոցականների շարժումային գործունեության զարգացման գործում: Շարժախաղերը լայն հնարավորություն են տալիս երեխաներին ցուցադրելու ինքնուրույնություն և ստեղծագործական երևակայություն:

Գործունեության հաջորդ ձևը **անհատական ստեղծագործում կամ իմպրովիզացիա** է, որի գլխավոր նպատակը սովորողների ստեղծագործական ունակությունների զարգացումն է:

Կիրառվում են շարժումային, պարային, երգչային և նվագարանային իմպրովիզացիաներ, փոքրիկ մեղեդիների հորինումներ, տրված անավարտ մեղեդու շարունակում և այլն: Իմպրովիզացիայի բոլոր միջոցները երեխաների մեջ զարգացնում են գեղարվեստական երևակայություն, ինքնուրույնություն, նպատակին հասնելու ձգտում, բարձրացնում երաժշտական գործունեության ակտիվությունը:

Սովորողները բոլոր երաժշտատեսական գիտելիքները ձեռք են բերում երաժշտությամբ գործնականորեն զբաղվելու ընթացքում, ծանոթանում են երաժշտության մեջ դրանց կիրառմանը:

Շատ կարևոր է նաև սովորողների երաժշտագեղագիտական ճաշակի և մտահորիզոնի ձևավորումը, որը պետք է իրականացվի **ուսումնական էքսկուրսիաների՝** (այդ թվում նաև վիրտուալ) համերգասրահներ, թանգարաններ, թատրոններ այցելության ընթացքում, դրանք կարելի է իրականացնել ակտիվացնելով թանգարանների կրթական ծրագրերի հետ համագործակցությունը: Սովորողի կյանքում կարևոր տեղ է գրավում նաև **դպրոցական համերգների** կազմակերպումը, որը ձևավորում է երաժշտություն ունկնդրելու սովորություն և միջոցառումներ կազմակերպելու փորձ: Ուսումնական գործունեությունը մի ամբողջական գործընթաց է, որի մեջ հավասարապես ներկայացվում են գործունեության տարբեր ձևեր:

Թե ինչ ծավալով և ինչ ձևերով կկիրառվեն դրանք, կախված է դասի նպատակից, խնդիրներից և տիպից:

Ներառական կրթության կազմակերպման առանձնահատկությունները երաժշտության դասաժամին

Մի փոքրիկ հետազոտություն և գործունեություն, հիմք ընունելով կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների զարգացման առանձնահատկությունները, ֆունկցիոնալությունը, կարիքները և կարողությունները: Այն ուղղված է սովորողների հուզական, սոցիալական և իմացական գործընթացների զարգացմանը:

Գործունեության ձևեր	Նպատակ և խնդիրներ	Վերջնաարդյունք
Ունկնդրում	<p>*զարգացնել ուշադիր լսելու և ընկալելու կարողությունը:</p> <p>*ունկնդրման միջոցով կարգավորել հուզականային ոլորտը:</p> <p>*հարստացնել աշակերտների երաժշտական տպավորությունները, նրանց մեջ առաջացնել ուրախ տրամադրություն:</p> <p>*դաստիարակել զգացմունքները, ճաշակը:</p>	<p>*աշակերտը կարողանա սիրել և հասկանալ երաժշտությունը:</p> <p>*կարգավորվում է հուզականային ոլորտը:</p> <p>*պարբերաբար ունկնդրման միջոցով մշակվում է հաստատուն լսողական ուշադրություն:</p> <p>*նպաստում է երաժշտական տպավորությունների կուտակմանը:</p>
Երգեցողություն	<p>*ձևավորել երգչային կարողություններ և հմտություններ:</p> <p>*զարգացնել երգչային ձայնը, ամրապնդել և ընդլայնել երգչային ձայնաձավալը:</p> <p>*ձևավորել համատեղ երգեցողության հմտություն, ճիշտ վերարտադրել մեղեդին:</p>	<p>*կարողանա կատարել պարզ և մանկական երգեր:</p> <p>*կարողանա ավարտին հասցնել ուսուցանված երգերը:</p> <p>*Կարողանա ձայնը հարմարեցնել ընկերոջ ձայնին:</p>

<p>Նվազակցություն երաժշտական և բնական նվագարաններով</p>	<p>*նպաստել աշակերտների երաժշտական ընդունակությունների զարգացմանը, խթանում հոտաքրքրություններ գործիքային երաժշտության հանդեպ:</p> <p>*տարբեր մանկական նվագարանների /դափ, զանգակներ, եռանկյունի գդալիկներ.../ միջոցով զարգացնել աշակերտի պատկերացումները, մտածողությունը, նվագելու ընթացքում՝ մատների մկանների շարժունակությունը/մոտորիկան/:</p> <p>*բնական նվագարանների/ծափ, դոփյուն, ճտոց/նվազակցությամբ ակտիվացնել և նպաստել աշակերտների շարժողական ֆունկցիաների համակարգմանը:</p>	<p>*այսպիսով՝ գործունեության այս տեսակը ակտիվացնում է աշակերտներին, զարգացնում մանր և խոշոր մոտորիկան: *աշակերտը կարողանա հիշել և սիրել նվագարանային երաժշտությունը, հաշվել և մտածել, կատարել ծափ դոփյուն և ճտոց երաժշտության համապատասխան:</p>
<p>Պարային և երաժշտառիթմիկ գործունեություն</p>	<p>*պարի միջոցով ակտիվացնել աշակերտի լսողությունը, մշակել ճշգրիտ և գեղեցիկ շարժումներ, նպաստել ստեղծագործական ունակությունների զարգացման:</p> <p>*զարգացնել տարածության մեջ ճիշտ կողմնորոշվելու կարողությունը:</p> <p>*երաժշտառիթմիկ գործունեության ընթացքում զարգացնել ակտիվ շարժումներ տարբեր բնույթի երաժշտության տակ/խրոխտ քայլել, թեթև վազել, շարժումներ առարկաներով, ռիթմիկ դոփել, ծափել.../</p>	<p>*աշակերտը կարողանա կողմնորոշվել տարածության մեջ, կատարի ճշգրիտ և գեղեցիկ շարժումներ, ակտիվ մասնակցի երաժշտառիթմիկ գործունեությանը:</p>

<p>Բեմադրություններ, երաժշտական խաղեր, հեքիաթներ</p>	<p>*հետաքրքրություն սերմանել շարժախաղերի հանդեպ, հուզականորեն արձագանքել երաժշտախաղային գործունեությանը: *զարգացնել խաղերում բեմադրություններում, հեքիաթներում, կերպարների /շուն, արջ, նապաստակ. . . / վերարտադրման կարողությունը, տարբերել ուժեղ և մեղմ հնչողությունը, արագ և դանդաղ տեմպերը:</p>	<p>*աշակերտը ձեռք է բերում բազմապիսի գիտելիքներ: *կարողանա կենտրոնացնել ուշադրությունը , հիշի, տարբերակի և վերարտադրի կերպարներին: * աշակերտները մասնակցեն և ցուցադրեն երաժշտական հեքիաթ:</p>
---	--	---

Օրվա դասի պլան

Դասարան 2-րդ

Դաս 6-րդ

Դասի թեման - Երաժշտական հնչյունների տևողությունները, պաուզա: <<Քեռին եկավ մեր բակը>> երգի ուսուցում:

Ունկնդրում` քայլերգեր:

Ուսուցում <<Քեռին եկավ մեր բակը>> երգը:

Դասի նպատակը`

* ծանոթացնել երկար և կարճ երաժշտական տևողությունների նոտաների գրությանը և վանկային անվանումներին:

* ուսուցանել երգը:

*ծանոթացնել պաուզա անվանման հետ:Ցույց տալ դադարները /պաուզան/ երգի մեջ:

Ուսուցանող - Երկար և կարճ տևողությունների հաջորդականությունը կոչվում է ռիթմ:

Զարգացնող - Զարգացնել երաժշտական հնչյունների տևողությունները, պաուզան իմանալու, երգին համապատասխան ռիթմը կատարելու կարողությունները:

Դաստիարակող- Դաստիարակել սեր քայլերգային երաժշտության հանդեպ:

Մեթոդական հնարքներ-Մտազրոհի մեթոդ, T-աձև աղյուսակ ,երգի վանկային գծապատկեր:

Միջառարկայական կապ - Գրականություն, մաթեմատիկա:

Դասի ընթացքը

Խթանում Մտազրոհի միջոցով ստուգել աշակերտների գիտելիքները քայլերգային երաժշտության մասին:

Իմաստի ընկալում`

*ունկնդրել քայլերգերից հատվածներ:

*ուսուցանել <<Քեռին եկավ մեր բակը>> երգը ֆրագներով:

* ցույց տալ երգի ռիթմը ծափերով:

*ծանոթացնել երաժշտության տևողություններին:

*կատարել երգը դերախաղով:

Կշռադաստում- Դասի ավարտին T-աձև աղյուսակի միջոցով ամրակայել ստացած տեսական գիտելիքները ուժով և պաուզա թեմայով:Կրկնել երգը:Կատարել երգը ցույց տալով երգի ուժմի վանկային գծապատկերը:

Գնահատում:

Տեղեկություն հաջորդ դասի մասին:

Վերջնաարդյունքները նկարներում

Ալեքսը/ ձայնի և խոսքի խանգարում /աուտիզմ/- Ներկայանում է քեռու կերպարով:

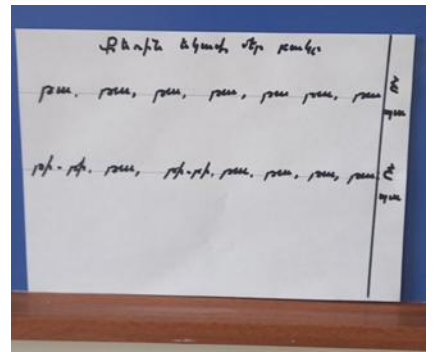
Վանյան/ ձայնի և խոսքի խանգարում/-Փակցնում է նկարները,ներկում նոտաները:

Մարիամը / ձայնի և խոսքի խանգարում,շարժողական ֆունկցիաների թեթև. դաունի համախտանիշ/- Կատարում է դափով զարկեր՝ երգին համապատասխան:

Լիանան/Ինտելեկտուալ ֆունկցիաների միջին խանգարում/ -Մասնակցում է երաժշտական դերախաղին, ներկում նոտաները:

Ալլա, Անահիտ, Միլենա- Մասնակցություն գործնական և տեսական գործընթացերին:

Եզրակացություն

Այսպիսով՝ երաժշտությունը լսում են, տեսնում , զգում և հպվում: Երաժշտություն կա մեքենաների ձայների մեջ , երաժշտություն կա, ջրի կաթկթոցի մեջ , գինու բաժակների չիսկչիսկոցի մեջ ու զարթուցիչի զրնգոցի մեջ ... Երաժշտությունն ամեն տեղ է՝ տանը, ճանապարհին, մեքենայի մեջ, երկնքում, այգում, սար ու ձորում, գլխում, ձայնի ու ծիծաղի մեջ: Ինձ թվում է, մարդկանց ճանաչելու համար դեռ նրանցում երաժշտություն պիտի կարողնանանք գտնել, որովհետև երաժշտությունը մեծ ազդեցություն ունի մեր սրտի, մտքերի ու մարմնի վրա այնպես, ինչպես և մարդը...

Երաժշտություն առարկայի միջոցով զարգանում է աշակերտների երաժշտական կարողությունները՝ երգի ուսուցման, ունկնդրման միջոցով, երաժշտաշարժողական կարողությունները՝ պարերի և ռիթմիկ շարժումների միջոցով, երաժշտախմացական ոլորտը՝ երաժշտական ժանրերի և կոմպոզիտորների ծանոթության միջոցով: Երաժշտության միջոցով ձևավորվում է նաև գեղագիտական ճաշակ և դաստիարակում սեր՝ հայրենիքի, ծնողի, ուսուցչի, հայրենի բնության հանդեպ: Իսկ ներառական ուսուցման ընթացքում բացի նվագագույն գիտելիքի պահանջից, շատ կարևորում են աշակերտների տրամադրությունը բարձրացնելը, լարվածությունը թուլացնելը և ընդհանրապես ժպիտ պարզելու նպատակը:

“Երաժշտությունը աշխարհին տալիս է հոգի, մտքին՝ թևեր, երևակայությանը՝ թռչելու հնարավորություն, իսկ կյանքին՝ ամեն ինչ”:

Պլատոն

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. «Mousike, Henry George Liddell, Robert Scott, A Greek–English Lexicon, at Perseus»
2. music»: Online Etymology Dictionary: Douglas Harper:
3. Երաժշտություն առարկայի պետական չափորոշիչ: